

AAM

vezi Anticorpi Antimitocondriali (AAM) (→39)

Acalazie

Imposibilitatea esofagului de a se relaxa, inabilitatea sfincterului esofagian inferior (SEI) de a se deschide și a lăsa mâncarea să pătrundă în stomac. Este cauzată de degenerarea plexului mienteric, rezultând în disfagie (→111), regurgitare și dilatarea esofagului (megaesofag).

Cauze primare

▶ Acalazie idiopatică (cauză necunoscută)

Cauze secundare

▶ Boala Chagas

▶ Neoplazme

- Carcinom gastric
- Carcinom bronșic

• Limfoame

- Limfom non-Hodgkin
- Limfom Hodgkin

- Cancer de prostată
- Mezoteliom

▶ Pseudoobstrucție intestinală cronică idiopatică

▶ Sarcoidoză

▶ Amiloidoză

▶ Ischemie

▶ Viruși neurotropi

- Herpes zoster

▶ Medicamente, toxine

▶ Radioterapie

▶ După vagotomie

Acantocite

vezi Eritrocite, morfologie (→164)

Accident vascular cerebral**AVC, infarct cerebral, stroke**

Dezvoltarea bruscă a unui deficit neurologic focal, asociat cu insuficiența circulației cerebrale.

În peste 80% din cazuri cauza este un infarct cerebral (afectare primară ischemică). Mortalitatea după 6 luni este aprox. 50%, și în jur de 30% dintre supraviețuitori necesită îngrijire zilnică.

Ischemie cerebrală

▶ Tromboză

- Ateroscleroză

- Disecție de arteră

- Carotidă

- Vertebrală

- Intarcranială (traumatic/spontan)

- Arterită

- Arterită temporală

- Poliarterită nodoasă

- Arterita Takayasu

- Granulomatoza Wegener

- Sindromul Behcet

- Lupus eritematos sistemic

- Meningită (bacteriană, micotică, protozoică, parazitară)

- Tromboză de sinus venos

- Infecția feței, urechii, sinusurilor

- Boli hematologice

- Purpura trombocitopenică

- Policitemia vera

- Anemia falciformă

- Deficiență de factor C

- Deficiență de factor S

- Anticorpi antifosfolipidici

- Coagulare intravasculară difuză

▶ Embolism

- Arteră-la-arteră

6 Accident vascular cerebral

A

- Bifurcația carotidelor
- Arc aortic
- Artera distală vertebrală
- Disecție arterială
- Cardioembolic
 - Disritmii
 - *Fibrilație atrială*
 - *Boala nodului sinusal*
 - Boli cardiace structurale
 - *Leziuni valvulare (stenoză mitrală, prolaps de valvă mitrală)*
 - *Valve mecanice*
 - *Endocardită bacteriană*
 - *După infarct miocardic (tromb transmural)*
 - *Cardiomiopatie dilatativă*
 - Complicație a intervenției chirurgicale cardiace
 - Embolism paradoxal
 - *Defect septal atrial*
 - *Foramen ovale patent*
 - *Contrast echo spontan*
- Asociat cu
 - Carcinoame
 - Contraceptive orale
- ▶ Vasoconstricție
 - Vasoconstricție cerebrală reversibilă după
 - Traumă
 - Migrenă
 - Eclampsie
 - Radiație
 - Vasospasm cerebral după hemoragie subarahnoidală
- ▶ Hipotensiune prezentă în boala aterosclerotică carotidiană
- Hipovolemie
- Atac Stokes-Adam

Hemoragie intracerebrală

- ▶ Hipertensiune
- ▶ Cauze non-hipertensive
 - Anevrism
 - Malformație arteriovenoasă
 - Tulburări hemoragice
 - Coagulopatii
 - Trombocitopenie
 - Coagulare intravasculară diseminată
 - Terapie anticoagulantă
 - Hemoragie tumorală
 - Traumă intracraniană
 - Boli ale țesutului conjunctiv
 - Lupus eritematos sistemic
 - Poliarterită nodoasă
 - Leucemie
 - Pertussis

Factori de risc

- ▶ Hipertensiune
- ▶ Hipotiroidism
- ▶ Obezitate
- ▶ Diabet zaharat
- ▶ Boală coronariană
- ▶ Placă din arcul aortic
- ▶ Antecedente familiale cu atac ischemic cerebral
- ▶ Vârsta > 65 ani
- ▶ Afectarea femeilor > bărbați
- ▶ Rasă: afro-american, hispanic
- ▶ Hipercolesterolemie
- ▶ Hipertrigliceridemie
- ▶ Apolipoprotein-A crescut
- ▶ Contraceptive orale
- ▶ Fumat
- ▶ Viață sedentară
- ▶ vezi Factori de risc cardiaci (→173)

Diagnostic diferențial

- ▶ Traumă craniană
- ▶ Encefalită

- ▶ Meningită
- ▶ Encefalopatie hipertensivă
- ▶ Ischemia după stop cardiac
- ▶ Masă intracraniană
 - Hematom epidural
 - Hematom subdural
 - Tumoră intracraniană
- ▶ Migrenă (cu deficit neurologic)
- ▶ Comoție (cu deficit neurologic)
- ▶ Tulburări metabolice
 - Hiperglicemie (comă noncetonică hiperosmolară)
 - Hipoglicemie
 - Uremie
 - Mixedem
 - Toxine
- ▶ Tulburări psihiatrice
- ▶ Șoc

Acid homovanilic

vezi Catecolamine urinare (→66)

Acidoză metabolică

Stare caracterizată de scăderea pH-ului arterial, concentrația plasmatică redusă a HCO_3^- , asociindu-se în general cu hiperventilare alveolară compensatorie, care rezultă în PCO_2 scăzut. Acumularea crescută a echivalenților acizi prin metabolism sau compromiterea capacității de reglare a ficatului sau rinichilor. Compensarea se efectuează prin plămâni. Dacă încărcătura

Tulburare	H^+	pH	HCO_3^-	pCO_2
Acid. metab.	↑	↓	↓↓*	(↓)
Alcal. metab.	↓	↑	↑↑*	(↑)
Acid. resp.	↑	↓	(↑)	↑↑*
Alcal. resp.	↓	↑	(↓)	↓↓*

*Modificare primară

acidă depășește capacitatea aparatului respirator, se instalează acidemia (pH arterial < 7,35).

vezi Alcaloză metabolică (→15), Acidoză respiratorie (→9), Alcaloză respiratorie (→15)

Tulburare metabolică primară

- ▶ Schimbarea pH-ului în aceeași direcție cu bicarbonatul, pCO_2
- ▶ Acidoză metabolică
 - pH seric scăzut
 - Bicarbonat seric și pCO_2 scăzut
- ▶ Alcaloză metabolică
 - pH seric crescut
 - Bicarbonat seric și pCO_2 crescut

Tulburare respiratorie primară

- ▶ Schimbarea pH-ului în direcție contrară cu bicarbonatul, pCO_2
- ▶ Acidoză respiratorie
 - pH seric scăzut
 - Bicarbonat seric și pCO_2 crescut
- ▶ Alcaloză respiratorie
 - pH seric crescut
 - Bicarbonat seric și pCO_2 scăzut

Clasificarea I

- ▶ Acidoză aditivă
 - Producție endogenă de acizi
 - Cetoacidoză
 - (Pre) comă diabetică (tipică în diabet)
 - Inaniție
 - Alcoolism
 - Tireotoxicoză
 - Acidoză lactică
 - Ataxie vasomotorie
 - Șoc
 - Hipoxie
 - Hiperventilare
 - Insuficiență mezenterică

8 Acidoză metabolică

A

- Sepsis
 - Pancreatită
 - Arsuri severe
 - Insuficiență hepatică
 - Leucemii, limfoame
 - Tulburări metabolice congenitale
 - Alcaloză respiratorie cronică
 - Medicamente (biguanide, salicilați, perfuzie de sorbitol și xylitol, intoxicație etanolică, izoniazidă)
 - o Febră
 - o Efort fizic
 - o Situații de urgență în timpul nașterii
 - Aport exogen de acizi
 - o Intoxicații
 - Barbiturice
 - Salicilați
 - Inhibitori de carboanhidrază
 - Alcool metilic
 - Glicol
 - Metionine
 - o Intoxicație cu spironolactonă
 - Creșterea absorbției cloridelor
 - o medicație cu clorură de amoniu
 - Perfuzie de soluție NaCl 0,9%
 - o Substituție de potasiu cu săruri neutrale
 - Retenție acidă (reducerea eliminării renale)
 - Insuficiență renală
 - o Retenție acidă glomerulară/tubulară
 - o Nefrită interstițială cronică
 - o Acidoză tubulară distală (tip I)
 - o Insuficiență renală acută
 - Pierdere de baze
 - o Fistulă biliară
 - o Fistulă intestinală mică
 - o Diaree
 - o Boală inflamatorie intestinală
 - o Ileus (→248)
 - o Stare după hiperventilare cronică
 - Pierdere renală de bicarbonați
 - o Acidoză renală proximală (tip II)
 - o Acidoză renală tubulară distală
 - o Acidoză renală tubulară hiperkalemică
 - o Terapie cu inhibitori de carboanhidrază
 - o Acetazolamide
- ### Clasificare II
- Acidoză lactică fără hipoxie
 - Medicamente, toxine
 - o Alcool
 - o Alcool metilic
 - o Salicilați
 - o Acetaminofen
 - o Nitroprusiat de sodiu
 - o Catecolamine
 - o Biguanide
 - o Perfuzii
 - Fructoză
 - Sorbitol
 - Xylitol
 - Hepatopatie severă
 - Disfuncție regulatorie diabetică
 - o Cetoacidoză diabetică
 - Insuficiență renală de fază terminală
 - Tumori
 - Leucemie
 - Acidoză lactică cu hipoxie
 - Insuficiență circulatorie
 - Șoc
 - Infarct miocardic
 - Hipovolemie
 - Sepsis
 - Embolie pulmonară
 - Insuficiența pompei cardiace
 - Insuficiență respiratorie

- BPOC
 - Status astmaticus
 - Intoxicație CO₂
- ▶ Activitate fizică

Clasificare III

- ▶ Deficit anionic crescut (→92)
▶ Deficit anionic normal (→92)

Acidoză respiratorie

Stare caracterizată de pH arterial scăzut, hipoventilare rezultând în PCO₂ crescut, și de obicei creșterea compensatorie a concentrației plasmatice a HCO₃. Scăderea pH-ului arterial este frecvent determinată de retenția de dioxid de carbon datorită ventilării pulmonare inadecvate sau hipoventilării, dacă aceste stări nu sunt compensate de retenția renală de bicarbonat.

Tulburare	H ⁺	pH	HCO ₃ ⁻	pCO ₂
Acid.metab.	↑	↓	↓↓*	(↓)
Alcal.metab.	↓	↑	↑↑*	(↑)
Acid.resp.	↑	↓	(↑)	↑↑*
Alcal.resp.	↓	↑	(↓)	↓↓*

*Modificare primară

vezi Insuficiență respiratorie (→260), Dispnee (→115), Acidoză metabolică (→7), Alcaloză metabolică (→7), Alcaloză respiratorie (→15)

Cauze

- ▶ Obstrucția căilor respiratorii
- Spasm sau edem laringian
 - Stenoză sau edem traheal
 - Apnee de somn
 - Cauze mecanice
 - Corp străin
 - Neoplasm

- Aspirare de lichid
 - Bronhospasm
- ▶ Cauze cardiopulmonare, toracice
- Insuficiență cardiacă
 - Pneumonie
 - Edem pulmonar
 - Sindrom de distres respirator
 - Boală pulmonară restrictivă
 - Embolie pulmonară
 - Pneumotorace
 - Traumatism toracic
 - Inhalare de fum
 - Ventilare mecanică inadecvată
 - Cifoscolioză
- ▶ Cauze neuromusculare
- Medicamente, toxine
 - Sedative
 - Tranchilizante
 - Anticolinesteraze
 - Anestezice
 - Leziune sau infarct
 - Cerebral
 - Trunchiul cerebral
 - Leziuni înalte ale măduvei spinării
 - Cauze neuromusculare
 - Miastenia gravis
 - Sindromul Guillan-Barre/Poliradiculită
 - Scleroză laterală amiotrofică
 - Poliomielită
 - Tetanus
 - Botulism
 - Miopatii implicând mușchii respiratori
 - Miopatie hipokalemică
 - Paralizie familială periodică
 - Distrofie musculară
 - Hipoventilație primară
 - Sindromul apneei în somn
 - Paralizia diafragmului

10 Acidul uric

A Acidul uric

Rezerva totală de acid uric a organismului este de aproximativ 1 g. Sinteza de acid uric necesară pentru degradarea purinelor are loc doar în țesuturile cu xantin-oxidază, deci preponderent în ficat și intestinul subțire. Eliminarea acidului uric se face în proporție de 80% în rinichi și 20% în intestine. Complicațiile hiperuricemiei sunt artrita uremică acută, tofusul țesuturilor moi și/sau al oaselor, nefrolitiază și nefropatia acută indusă de acidul uric.

Valori de referință (serice)

Bărbați	2,5-8,0 mg/dl
Femei	1,5-6,0 mg/dl
Eliminarea de acid uric	0,25-0,75 g/24 h

Valori crescute (hiperuricemia)

- ▶ Supraproducție primară
 - Idiopatică
 - Deficit HPRT (hipoxantin-guanin fosforibozil-transferază)
 - Sindromul Lesch-Nyhan
 - Sindromul Kelley-Segmiller
 - Activitate crescută de PRPP-sintetază (fosforibozil-pirofosfat)
- ▶ Supraproducție secundară
 - Alimente bogate în purine
 - Alimente bogate în glucide de fructe
 - Perfuzie de sorbitol sau xilitol
 - Terapie cu chimioterapeutice
 - Boli hemolitice
 - Hemoglobinopatii
 - Sindroame mieloproliferative
 - Mielomul multiplu
 - Limfomul
 - Rabdomioliza
- Psoriazis
- Înfometarea
- Hiperuricemia după transplantul renal sau cardiac și terapia cu ciclosporine
- ▶ Excreție renală redusă
 - Insuficiența renală cronică
 - Consumul de alcool
 - Diabetul insipid
 - Hipertensiune
 - Cetoacidoza
 - Diabetică
 - Înfometare
 - Acidoza lactică
 - Nefropatia datorită plumbului
 - Hiperparatiroidism
 - Hipercalcemia
 - Medicamente
 - Diuretice (exceptând spironolactona
 - Salicilați (< 3 g/d)
 - Ciclosporina A
 - L-dopa
 - Omeprazol
 - Etambutol
 - Pirazinamida
 - Acidul nicotinic
- ▶ Diverse
 - Citoreza
 - Tumori
 - Chimioterapie
 - Hipercolesterolemia tipul II
 - Acidoza respiratorie
 - Sarcoidoza
 - Hipoparatiroidism
 - Hipo/hipertiroidism
 - Boala Paget
 - Acromegalia
 - Boli de stocare a glicogenului
 - Sindromul Down